Forn de calç del Lledoner

Cervelló

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	S'accedeix des de la pista que surt de la N-340 cap a Can Cases de Sant Ponç.
Emplaçament	Inici de la zona boscosa a l'Est del mas Nou del Lledoner

Coordenades:

Latitud:	41.390324363773
Longitud:	1.90982401371
UTM Est (X):	408857
UTM Nord (Y):	4582661

Classificació

Número de fitxa	08068 - 273
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Popular
Segle	XIX - XX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Ha caigut la coberta.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Tipus de protecció:	Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire:	Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària
Observacions protecció:	Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017. PEPAAC – ph-110
Data aprovació:	dt., 02/05/2017 - 12:00
Número inventari	Codi Wikipedra: 249
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08067A003000050000AZ
Autoria de la fitxa	Josep Maria Solias Arís - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dl., 15/04/2024 - 12:51

Descripció

El forn de calç del Lledoner és una estructura de secció cilíndrica amb un contrafort exterior situat al costat dret del portal d'extracció. El parament està format per grans carreus de pedra disposats en filades i deixats a la vista, reflectint una arquitectura robusta i tradicional. L'arc de l'entrada és lleugerament apuntat, amb un brancal d'uns 3 metres de longitud. Al davant de la porta hi ha dues columnes de secció cilíndrica que, actualment, no aguanten cap coberta. Té escales, al costat, per accedir a la boca superior del forn.

La base de la fogaina es troba aproximadament a 1 metre per sota del nivell del camí d'accés, indicant una estructura subterrània utilitzada per a la producció de calç. Es poden observar alguns residus i cendres a prop de l'entrada, possiblement restes de la seva activitat passada, que caldria identificar amb el cendrer creat per l'abocament dels residus de la fogaina.

Observacions:

El forn, amb la seva presència imponent, evoca amb una gran potència visual una època en què la producció de calç era una activitat industrial important a la zona. Aquest testimoni silenciós de la història de Cervelló reflecteix l'esforç humà i la tecnologia del passat, transportant-nos a un temps en què la producció de calç era un dels motors industrials de la zona. La seva estructura massiva i robusta destaca en el paisatge, recordant-nos el pes de la tradició i la importància de la producció de calç en el desenvolupament del territori.

El forn està situat al costat d'un abocador incontrolat. A prop, hi ha un cartell de l'Ajuntament de Vallirana que demana que no es llencin escombraries.

Història

El procés de cocció en un forn de calç tradicional era un treball llarg i laboriós que requeria una atenció constant i un control meticulós de la temperatura. La transformació de les pedres calcàries en calç viva implicava una combustió contínua que podia durar diversos dies, durant els quals era essencial mantenir una temperatura interna del forn superior als 900?°C per assegurar una cocció uniforme.

Els forns de calç tradicionals van ser utilitzats des de l'antiguitat fins al segle XX per produir calç, un material fonamental en diversos àmbits com la construcció (morter de calç), l'agricultura (esterilització de plagues) i altres aplicacions tradicionals com la desinfecció de l'aigua i el tractament de les pells dels animals, entre altres usos.

Aquesta producció formava part integral de la indústria i economia local del municipi, i va ser especialment important en la zona de les muntanyes de l'Ordal, on l'abundància de pedra calcària permetia una producció local significativa de calç.

Els forns aprofitaven la proximitat de matèries primeres. Davant d'aquests forns, solia trobar-se el cendrer, el lloc on s'abocava la cendra resultant del llarg procés de combustió. També era notable l'abundància d'argelagues a les zones on es devia arrossegar el material per a la combustió. Aquesta abundància podia estar relacionada amb el fet que s'acumulaven aquestes plantes per encendre ràpidament el foc i, en ser arrossegades, alliberaven llavors que es propagaven fàcilment pels voltants.

La producció de calç anava acompanyat de l'explotació dels recursos naturals a partir de pedreres, abundants a la zona. Aquest procés tècnicament complex requeria un coneixement profund i pràctic, però també tenia un impacte significatiu en el medi ambient i l'ecologia local.

La interacció entre l'ús de recursos naturals, les tècniques de producció i la propagació de certes espècies vegetals demostrava la relació estreta entre les pràctiques humanes i el paisatge natural.

L'obtenció de calç en forns tradicionals va ser un procés essencial per diverses indústries històriques, que alhora deixava una empremta notable en el medi ambient local i en la distribució i absència de la vegetació a les àrees circumdants.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI NATURAL (1996). PEIN. Pla d'Espais d'Interès Natural. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi. (2018) Diagnosi dels espais lliures - municipi de Cervelló. Informe tècnic. Barcelona: Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial SITXELL, Diputació de Barcelona.

Enllaços d'interès:

Observatori del paisatge. Wikipedra. Construccions de pedra seca.
Codi: 249.